

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/225/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3618201413
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:3618201413.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, so sídlom Lamačská cesta 8, 833 04 Bratislava, IČO: 31 749 542, právne zastúpený: GARAJ & Partners s.r.o., so sídlom Jozefská 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 951 125, proti žalovaným: 1./ Y. Y., B.. XX.XX.XXXX, X. I. XXX, XXX XX I., 2./ T. Y., B.. XX.XX.XXXX, X. I.H. XXX, XXX XX I., obaja právne zastúpení: JUDr. Zuzana Pitoňáková, advokátka, so sídlom Slovenská 5, 085 01 Prešov 3./ Š. Č., B.. XX.XX.XXXX, X. V. XXXX/XX, XXX XX W., o zaplatenie 26.040,44 Eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Súd návrh na prerušenie konania z a m i e t a .

II. Súd žalobu zamietá.

III. Žalovaní v 1. a 2. rade m a j ú voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Vo vzťahu medzi žalovaným v 3. rade a žalobcom súd náhradu trov konania stranám n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručanou súdu (pôvodne Okresnému súdu Partizánske) dňa 24.9.2018 sa žalobca voči žalovaným (pôvodne žalovaným v 1, 2, 3, 4. rade) domáhal zaplatenia sumy 26.040,44 Eur s príslušenstvom z toho titulu, že dňa 13.12.2006 uzavrel so žalovanými v 1. a 2. rade ako dlžníkmi (pôvodne žalovaní v 3. a 4. rade boli ručiteľmi záväzku) zmluvu o poskytnutí podpory vo forme úveru č. 707/1570/2006 na základe, ktorej bola žalovaným v 1. a 2. rade poskytnutá podpora vo forme úveru vo výške 33.193,92 eur (pôvodne 1.000.000 Sk) pri základnej úrokovej sadzbe 3 % ročne s dobou splatnosti 30 rokov. Prvá až 359 splátka bola dohodnutá vo výške 140 eur (pôvodne 4.217 Sk). Nakoľko sa žalovaní dostali do omeškania právny zástupca žalobcu zaslal žalovaným výzvu na úhradu zo dňa 22.1.2018, v ktorej ich vyzval, aby uhradili svoj dlh na omeškaných splátkach, teda sumu 3.096,86 eur. Žalobca ďalej dôvodil, že podaním z 21.5.2018 odstúpil od zmluvy o úvere čím sa celý dlh stal splatným. Dôvodil, že podľa § 506 Obchodného zákonníka je opodstatnené, aby po odstúpení od zmluvy o úvere dlžník naďalej platil tak úroky z úveru ako aj úroky z omeškania, ktoré sú buď zmluvne dojednané alebo zákonné. Nakoľko je záväzok zo zmluvy o úvere zabezpečený ručením tretími osobami, t.j. žalovaným 3. rade (pôvodne aj žalovanými v 4., rade), pokiaľ dlžník dlh nesplnil tieto osoby ručia spoločne za celý dlh dlžníka a veriteľovi po celú dobu. Vo vzťahu k spotrebiteľskému právu a jeho vzťahu k žalobcovi žalobca uviedol, že zákonodarca subsumoval Zákon o ŠFRB do skupiny osobitných predpisov na základe, ktorých poskytované úvery nespádajú do kategórie spotrebiteľský úver, t.j. úver poskytovaný žalobcom nie je spotrebiteľským úverom. Žalobca preto navrhol, aby súd vydal rozsudok s tým, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 26.040,44 Eur spolu s nesplateným zmluvným

úrokom vo výške 1.117,96 Eur, zmluvným úrokom vo výške 3 % ročne od 17.9.2018 z nesplatenej istiny vo výške 26.040,44 Eur do zaplataenia, nesplateným úrokom z omeškania vo výške 194,79 Eur, úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne od 17.9.2018 z nesplatenej istiny vo výške 26.040,44 Eur do zaplataenia ako aj nákladmi spojenými s uplatnením pohľadávky vo výške 731,20 Eur a zmluvnej pokuty vo výške 2.715,84 Eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

2. K žalobe sa písomným podaním doručeným súdu 25.1.2019 vyjadrili žalovaní, ktorí uviedli, že príslušným je Okresný súd Prešov. Namietali, že keďže došlo k odstúpeniu od zmluvy dňa 18.7.2014, došlo k jej zrušeniu od počiatku, preto vzniesli námietku premlčania celého uplatneného nároku, keďže v čase podania žaloby už došlo k uplynutiu objektívnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť od momentu, kedy im boli vyplatené peňažné prostriedky.

3. K vyjadreniu žalovaných sa písomným podaním doručeným súdu 29.7.2019 vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že predmetný vzťah nemožno považovať za spotrebiteľský, nakoľko ho negatívne vymedzil zákonodarca. Dôvodil, že je naňho potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Uviedol, že platne odstúpil od zmluvy o úvere, pretože žalovaní podstatne porušili svoje zmluvné povinnosti. Opätovne zdôraznil, že žalobca odstúpil od zmluvy 21.5.2018, čím sa celý dlh stal splatným, pričom nárok nemôže byť premlčaný. Navrhol žalobe vyhovieť.

4. K vyjadreniu žalobcu sa písomným podaním z 18.2.2020 vyjadrili žalovaní, ktorí uviedli, že veriteľ si sám vybral ukončenie zmluvy odstúpením od nej a dôsledkov, ktoré s týmto úkonom spája zákon si bol vedomý. Poukázali na rozsiahlu judikatúru podporujúcu ich právny názor. Naďalej zotrvali na vznesenej námietke premlčania celého uplatneného nároku, pričom podľa ich názoru uplynula ako objektívna tak aj subjektívna premlčacia doba. Navrhol žalobu zamietnuť.

5. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi prečítaním obsahu celého spisu konštatovaním, že na č. l. 2 a nasl. sa nachádza samotná žaloba, na č. l. 20 a nasl. je zmluva o poskytnutí podpory uzatvorená podľa ustanovení zákona Národnej rady o Štátnom fonde rozvoja bývania medzi stranami sporu, na č. l. 78 a nasl. je vyjadrenie žalovaných v 1.rade, 2.rade a 4.rade od predchádzajúceho právneho zástupcu, na č. l. 79 sa nachádza odstúpenie od zmluvy o poskytnutí podpory zo dňa 18.7.2014, na č. l. 93 a nasl. je vyjadrenie žalobcu, na č. l. 178 a nasl. je vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaných, na č. l. 223 a nasl. je vyjadrenie žalovaných k vyjadreniu žalobcu, na č. l. 235 je vyjadrenie žalovaného v 3.rade vo vzťahu k tomu, že je voči jeho osobe vyhlásený konkurz, na č. l. 242 a nasl. je vyjadrenie žalobcu, na č. l. 246 je uznesenie tunajšieho súdu č. k. 16Csp/225/2019-246 zo dňa 22.4.2020, ktorým súd konanie voči žalovanému v 3.rade zastavil, na č. l. 252 a nasl. je vyjadrenie žalobcu k veci samej, ako aj ďalším spisovým materiálom, pričom zistil nasledujúci skutkový stav:

6. Žalobca dňa 13.12.2006 uzavrel so žalovanými v 1. a 2. rade ako dlžníkmi (pôvodne žalovaní v 3. a 4. rade boli ručiteľmi záväzku) zmluvu o poskytnutí podpory vo forme úveru č. 707/1570/2006 na základe, ktorej bola žalovaným v 1. a 2. rade poskytnutá podpora vo forme úveru vo výške 33.193,92 eur (pôvodne 1.000.000 Sk) pri základnej úrokovej sadzbe 3 % ročne s dobou splatnosti 30 rokov. Prvá až 359 splátka bola dohodnutá vo výške 140 eur (pôvodne 4.217 Sk).

7. V článku VII. tejto zmluvy označeného ako záručné podmienky, ods. 1 prvá veta je uvedené, že návratnosť úveru je zabezpečená ručením tretích osôb, ktoré prehlasujú, že dobrovoľne, slobodne a vážne sa rozhodli prijať povinnosť uspokojiť záväzok dlžníka voči fondu a to v celosti, alebo jeho zostatok z nesplatenej časti istiny a jeho úroku.

8. Pôvodne žalovaným v 3. rade bola osoba menom N.. G. W., B.. XX.X.XXXX a žalovaným v 4. rade bola osoba menom Š. Č., B.. XX.X.XXXX, ktorí vo vzťahu k vyššie uvedenej zmluve vystupovali ako ručitelia dlžníkov, teda žalovaných v 1. a 2. rade.

9. Písomným podaním zo dňa 18.7.2014 (č. l. 79 spisu) žalobca odstúpil od predmetnej úverovej zmluvy, pričom vyzval žalovaných na úhradu nesplatenej istiny vo výške 29.242,17 Eur ako aj nesplateného úroku vo výške 1.354,52 Eur, a zmluvnej pokuty 10 % zo súčtu nesplatenej istiny a úroku (za porušenie povinnosti splácať úver pravidelne) vo výške 3.059,67 Eur a zmluvnej pokuty 10 % zo súčtu nesplatenej istiny a úroku (za porušenie povinnosti zriadiť záložné právo) vo výške 3.059,67 Eur.

10. Písomnými podaniami z 13.8.2018 (vo vzťahu k ručiteľom, č. I. 15-16 spisu), resp. z 22.1.2018 (vo vzťahu k dlžníkom, č. I. 19-20 spisu) žalobca opätovne odstúpil od predmetnej zmluvy o úvere a následne výzvami na úhradu dlhu z 22.1.2018 (č. I. 18 spisu) žiadal dlžníkov o úhradu dlhu, t. j. omeškaných splátok vo výške 1.768,38 eur a úrokov z omeškania vo výške 1.328,48 eur).

11. Písomným podaním doručeným súdu 2.3.2020 sa pôvodne žalovaný v 3. rade (N.. G. W.) vyjadril tak, že voči jeho osobe je vyhlásený konkurz uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 2K/29/2013, teda voči nemu nie je možné pokračovať v konaní, keďže konanie je voči jeho osobe prerušené.

12. Písomným podaním zo dňa 24.3.2020 žalovaný žiadal konanie voči pôvodne žalovanému v 3. rade N.. G. W. kvôli vyhlásenému konkurzu voči jeho osobe, zastaviť.

13. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 16 Csp 225/2019-246 z 22.4.2020 súd konanie voči pôvodne žalovanému v 3. rade N.. G. W. zastavil. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 20.5.2020.

14. Písomným podaním zo dňa 24.6.2020 sa žalobca vyjadril k problematike spotrebiteľských právnych vzťahov v kontexte aktuálnej judikatúry, pričom konštatoval, že žalobca nie je subjektom, ktorý cielene vytvára zisk, resp. ktorý by bol oprávnený svoje zdroje označené ako zisk vyplácať svojmu vedeniu alebo zamestnancom v dôsledku čoho u neho absentuje hlavný účel podnikateľskej a obchodnej činnosti, pričom v tomto fakte spočíva jeden z hlavných rozdielov medzi žalobcom a subjektom dodávateľa ako ho chápu normy spotrebiteľského práva SR. Ďalej dôvodil, že je nesporné, že predmetný úver nie je možné subsumovať pod spotrebiteľský úver v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch. Navrhol, aby súd rozhodol tak, ako je uvedené v žalobnom návrhu.

15. Na pojednávaní konanom 30.6.2020 právny zástupca žalobcu konštatoval, že trvá podanej žalobe tak ako bola doručená súdu v zmysle neskorších vyjadrení. Konštatovala, že je nesporným, že medzi žalobcom a žalovanými bola uzatvorená zmluva o úvere vo forme podpory na sumu 33.193,92 eur s dobou splatnosti 30 rokov. Uviedla, že nakoľko žalovaní porušili podmienky zmluvy žalobca od tejto zmluvy odstúpil, čím sa stal splatný celý dlh. Konštatovala, že v danom prípade podľa jej právneho názoru nejde o spotrebiteľský vzťah, tento vzťah sa riadi obchodným zákonníkom a žalobca nie je klasickým dodávateľom v zmysle občianskeho práva. Uviedla, že žalobca nefunguje a nie je zapísaný, resp. nepôsobí v konkurenčnom prostredí, pričom nie je sporným, že podlieha aj Smernici 93/13/ehs. Uviedla, že nevidí dôvod na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru EÚ. Konštatovala, že žalovaní podpísali súhlas so zrušením účinkov odstúpenia z roku 2014, čím sa de facto vrátili do úverového vzťahu, preto žalovaný nárok podľa jej názoru premičaný nie je. Konštatovala opätovne, že nárok je podľa ich právneho názoru dôvodný a v prípade úspechu si uplatnila náhradu trov konania a uviedla, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania.

16. Právny zástupca žalovaných v 1. a 2. rade na tomto pojednávaní uviedol, že k odstúpeniu od zmluvy došlo už 18.7.2014, pričom žaloba bola podaná 20.9.2018, teda žaloba bola podaná po uplynutí premičacej lehoty ako v zmysle občianskeho zákonníka, tak aj v zmysle obchodného zákonníka. Uviedla, že napríklad žalobou sa žalobca okrem iného dožaduje aj nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 731,20 eur, ktoré neboli žiadnym spôsobom špecifikované a nepreukázané. Dôvodila, že napriek rozhodnutiam NS SR, o ktorých má vedomosť, ktoré tvrdia, že nejde o spotrebiteľský vzťah, zastávala právny názor, že ide o spotrebiteľských vzťah, nakoľko toto vyplýva jednak zo štýlu zmluvy a jednaj zo samotného jej obsahu ako aj konania žalobcu na úrovni dodávateľa. Poukázala na ustanovenie § 13 ods. 3 zákona o štátnom fonde rozvoja a bývania. Ďalej poukázala na to, že uvedený právny vzťah je potrebné posudzovať v zmysle ustanovení občianskeho zákonníka týkajúceho sa spotrebiteľského práva. Uviedla, že v zmluve sa okrem iného nachádzajú rôzne zmluvné pokuty, napr. čl. VIII. bod 3.,4.,5., z ktorých vyplýva potenciálne možné navyšovanie úrokov jednostranným úkonom zo strany žalobcu. Konštatovala, že uvedený právny vzťah je krytý aj európskym právom, konkrétne Smernicou 93/13/EHS. Konštatovala, že žalobca má možnosť zmeniť zmluvné podmienky a žalovaní nie, teda to jasne indikuje spotrebiteľský vzťah. Uviedla, že praktiky ako súhlas so zrušením účinkov odstúpenia od zmluvy sú nekalé a osoby neznalé práva tak takémuto konaniu ani nemusia rozumieť. Opätovne poukázala na to, že k odstúpeniu od zmluvy došlo 18.7.2014 prvý krát a teda nejaký súhlas so zrušením účinkov o odstúpení od zmluvy je zavádzaním žalovaných, teda spotrebiteľov. Záverom navrhla konajúcemu súdu,

aby sa buď obrátil s prejudiciálnou otázkou na Súdny dvor EÚ alebo aby žalobu vzhľadom na premlčanie nároku zamietol v celom rozsahu.

17. Na základe vyššie zisteného skutkového stavu, súd prvej inštancie právne uzatvára:

18. Podľa § 52 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 53 ods. 1 až 3 a 5 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

20. Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

21. Podľa § 451 ods. 1 a 2 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

22. Podľa § 456 OZ predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

23. Podľa § 457 OZ ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

24. Podľa § 303 Obchodného zákonníka kto veriteľovi písomne vyhlási, že ho uspokojí, ak dlžník voči nemu nesplnil určitý záväzok, stáva sa dlžníkovým ručiteľom.

25. Podľa § 365 Obchodného zákonníka dlžník je v omeškaní, ak nesplní riadne a včas svoj záväzok, a to až do doby poskytnutia riadneho plnenia alebo do doby, keď záväzok zanikne iným spôsobom. Dlžník však nie je v omeškaní, pokiaľ nemôže plniť svoj záväzok v dôsledku omeškania veriteľa.

26. Podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, je povinný platiť z nezaplatenej sumy úroky z omeškania dohodnuté v zmluve. Ak úroky z omeškania neboli dohodnuté, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania podľa predpisov občianskeho práva. Ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, možno dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva.

27. Podľa § 506 Obchodného zákonníka ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

28. Žalobca je štátnym fondom zriadeným na základe zákona č. 124/1996 Z.z. na financovanie štátnej podpory, ktorého prostredníctvom sa uskutočňuje pomoc štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu. Fond je právnická osoba so sídlom v Bratislave (§ 1 ods. 2 uvedeného zákona). Uvedený zákon bol zrušený a nahradený zákonom č. 607/2003 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania a ten bol zrušený a nahradený zákonom č. 150/2013 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania. Žalovaní sú fyzickými osobami - nepodnikateľmi, pričom predmetná zmluva je zmluvou formulárovou (jej obsah formuloval žalobca ako veriteľ a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny zo strany žalovaných). V prvom rade preto musel súd vyhodnotiť charakter zmluvného vzťahu medzi účastníkmi, od ktorého sa odvíja právne posúdenie veci. Žalovaní totiž namietali, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským a žalobca namietal, že sa o vzťah spotrebiteľský nejedná.

29. Žalobca vo svojom vyjadrení konštatoval, že predmetnú zmluvu o úvere nemožno považovať za spotrebiteľskú s poukazom na to, že zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch výslovne vylučuje úvery poskytované Štátnym fondom rozvoja bývania podľa osobitného predpisu z okruhu spotrebiteľských úverov podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Tu je ale nutné uviesť, že samotná skutočnosť, že na právny vzťah sa nevzťahuje zákon o spotrebiteľských úveroch ešte neznamená, že zmluva nemôže mať charakter zmluvy spotrebiteľskej. Spotrebiteľské zmluvy sú zadefinované v citovanom § 52 OZ širšie ako len v zákone o spotrebiteľských úveroch a to tak, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom a teda aj zmluva, ktorá nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, ak spĺňa zákonnú definíciu spotrebiteľských zmlúv.

30. Žalobca taktiež namietal, že nemôže ísť o spotrebiteľskú zmluvu z dôvodu, že žalobca je štátnym fondom zriadeným zákonom, ktorý nekoná samostatne (je podriadený ministerstvu) za účelom dosiahnutia zisku, pretože jeho prostriedky sú účelovo viazané (možno ich použiť len na štátnu podporu poskytovanú na účel uskutočnenia pomoci štátu pri zriaďovaní bytového fondu a výdavky súvisiace s činnosťou fondu) a teda jeho činnosť nemožno kvalifikovať ako obchodnú alebo inú podnikateľskú. Avšak podľa článku 2 Smernice rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách „predajca alebo dodávateľ“ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom vzťahujúcim sa k jeho obchodom, podnikaniu alebo povolaniu bez ohľadu na to či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva. Táto smernica (ktorej transpozíciou bola zavedená definícia spotrebiteľských zmlúv do Občianskeho zákonníka) výslovne stanovuje aj to, že členské štáty zabezpečia, aby do zmlúv neboli zahrnuté nekalé podmienky, najmä preto, že táto smernica platí tiež pre obchody, podnikanie alebo povolania verejného charakteru. Príkladom osoby verejného práva napríklad v súvislosti s finančnými službami môže byť Štátny fond rozvoja bývania, ktorý poskytuje žiadateľom na základe spotrebiteľských zmlúv osobitný druh úverov na bývanie (cit.: Števíček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2015, str. 465). K tomu súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/278/2014 zo dňa 11.03.2015, ktorým krajský súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 4C/147/2012-127 zo dňa 30.09.2014 o zamietnutí žaloby v obdobnej veci s konštatovaním, že v prípade žalobcu (Štátneho fondu rozvoja bývania) „ide o právnickú osobu, ktorá má charakter subjektu hospodáriaceho so ziskom, z čoho vyplýva, že ide vlastne o činnosť obchodnú, ako aj činnosť poskytovania služieb širokej verejnosti, a preto aj žalobcu je možnú subsumovať pod ustanovenie § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka“. Súd sa v tomto prípade s uvedeným tvrdením plne stotožňuje (obdobne k tomu viď. aj napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/75/2014 zo dňa 31.03.2015, týkajúci sa veci Fondu na podporu vzdelávania).

31. V neposlednom rade je nutné uviesť, že ak by stav podriadenosti (žalobca konštatoval, že je podriadený ministerstvu) alebo účelové viazanie prostriedkov žalobcu malo byť dôvodom vyňatia žalobcu z kategórie dodávateľov v zmysle definície spotrebiteľských zmlúv, mohlo by to viesť k pokusom o obchádzanie zákona zo strany iných dodávateľov (napr. podnikateľských subjektov) či už vytvorením si organizačnej štruktúry podriadenosti alebo účelovým viazaním svojho zisku.

32. Aj keď je pravdou, že definícia spotrebiteľských zmlúv bola zavedená do Občianskeho zákonníka až od 01.04.2004 (jej modifikácia bola následne vykonaná novelou č. 379/2008 Z.z. účinnou od 01.11.2008), predmetná zmluva bola uzavretá až dňa 13.12.2006, „spotrebiteľskými zmluvami od účinnosti zákona č. 634/1992 Zb. (v čase uzavretia zmluvy už účinného), pokračujúc zavedením § 23a

citovaného zákona až po transpozíciu Smernice rady 93/13 EHS do Občianskeho zákonníka sú všetky zmluvy bez ohľadu na konkrétny zmluvný typ, bez ohľadu na právny režim alebo právny základ, ktoré uzaviera spotrebiteľ s dodávateľom. Je zrejmé, že určujúcim pre použitie režimu spotrebiteľskej zmluvy je len štatút subjektov ako zmluvných strán, ktorým z právneho vzťahu vyplývajú konkrétne práva a povinnosti“ (cit.: Števíček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2015, str. 450).

33. Predmetná zmluva je tak zmluvou spotrebiteľskou, kde žalobca (dodávateľ finančných služieb verejného charakteru) vystupuje v pozícii dodávateľa a žalovaní (nepodnikatelia) v pozícii spotrebiteľov.

34. Zmluva o poskytnutí podpory vo forme úveru bola uzavretá dňa 13.12.2006. Ide nepochybne o zmluvu o úvere v zmysle § 497 Obchodného zákonníka, t. j. zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Zároveň ide nepochybne o zmluvu spotrebiteľskú podľa § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka, teda spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy v spojení s § 23a ods.1 (typová zmluva) zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa - Typovou zmluvou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

35. Úprava použitia OZ v rámci spotrebiteľských vzťahov je v súčasnosti upravená v SR v § 52 ods. 2 OZ, t. j. ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

36. Na úpravu spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak v súčasnosti dopadajú osobitné ustanovenia o zmluve o úvere podľa § 497 - 507 Obchodného zákonníka a v ostatnom (premlčanie a pod.) sa použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

37. Ručenie je spôsob zabezpečenia pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi resp. zabezpečovací prostriedok, ktorého podstata spočíva v tom, že ručiteľ sa veriteľovi zaviazal, že mu uhradí určitý záväzok, napríklad vráti poskytnutú pôžičku, pokiaľ tento záväzok nebude riadne splnený dlžníkom. Podstata právnej úpravy ručenia teda spočíva v tom, že ručiteľ ako tretia osoba, ktorá nie je účastníkom právneho vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom, sa písomne zaviazal, že uspokojí pohľadávku veriteľa pre prípad, ak ju neuspokojí sám dlžník. Takýmto vyhlásením sa právna pozícia veriteľa zlepšuje, nakoľko môže za podmienok stanovených v zákone požadovať plnenie nielen od dlžníka, ale aj od ručiteľa. Ručením vzniká tak osobitný trojstranný právny vzťah medzi subjektmi - veriteľ, dlžník, ručiteľ, na základe ktorého je dlžník povinný uspokojiť pohľadávku veriteľa a pre prípad, že ju neuspokojí vzniká ručiteľovi povinnosť plniť v prospech veriteľa a následne požadovať od dlžníka to, čo plnil namiesto neho.

38. Podľa § 48 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

39. Odstúpenie od zmluvy predstavuje jednostranný právny úkon, ktorý nevyžaduje súhlas druhej zmluvnej strany. Je však prípustná aj dohoda o odstúpení od zmluvy na základe vzájomnej dohody zmluvných strán. Ako uvádza súdna prax, nie je možná súčasná aplikácia jednostranného odstúpenia od zmluvy a súčasná dohoda o odstúpení a to z dôvodu rozdielnych účinkov odstúpenia od zmluvy vzhľadom na čas.

40. Podľa § 100 ods.1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110).

41. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

42. V konaní bolo nesporným, že žalobca odstúpil od zmluvy listom zo dňa 18.7.2014 (č. I. 79 spisu), pričom žaloba bola na súd podaná 24.9.2018, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby. Hypoteticky vzaté, žaloba bola podaná aj po uplynutí 4-ročnej premlčacej doby predpokladanej Obchodným zákonníkom, čo však v predmetnom konaní stráca na relevancii, nakoľko súd prvej inštancie posúdil právny vzťah medzi stranami sporu ako spotrebiteľský.

43. Len na margo súd poukazuje na to, že „druhým“ odstúpením od zmluvy z 22.1.2018 (č. I. 19-20 spisu) žalobca opätovne odstúpil od predmetnej zmluvy o úvere, na čo súd prvej inštancie nemohol reflektovať inak ako konštatovaním, že z uvedeného bezpochyby badať snahu žalobcu udržať žalovaných v zmluvnom vzťahu, všetko vo svetle možného navyšovania úrokov a v kontexte neuplynutia premlčacej doby.

44. Na tomto mieste súd prvej inštancie zdôrazňuje, že súhlas žalovaných so zrušením účinkov odstúpenia z roku 2014, čím sa podľa právneho názoru žalobcu de facto vrátili do úverového vzťahu, je nutné vyhodnotiť ako „odstúpenie od odstúpenia“, čo súd prvej inštancie považuje za neakceptovateľné. Nemožno preto prisvedčiť právnomu názoru žalobcu, týkajúceho sa „vrátenia“ žalovaných do úverového vzťahu po odstúpení od zmluvy, keďže uvedené nemá oporu v právnom poriadku.

45. Súd prvej inštancie teda po preskúmaní predmetnej spotrebiteľskej zmluvy, nemal vzhľadom na premlčanie nároku inú možnosť, ako žalobu v celom rozsahu zamietnuť, ako to vyplýva z II. výroku tohto rozsudku.

46. Súd taktiež zamietol návrh žalovaných na prerušenie konania, nakoľko mal za to, že s ohľadom na zamietavý výrok rozsudku vo vzťahu k veci samej by prerušenie konania len neúmerne predĺžilo aktuálne prebiehajúce konanie, čo súd prvej inštancie považoval za kontraproduktívne a spôsobilé privodiť nanajvýš prieťahy v konaní, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozsudku.

47. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

48. Podľa § 255 ods. 2 C.s.p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

49. O trovách konania súd rozhodol v zmysle citovaných zákonných ustanovení. Vo veci mali žalovaní úspech v celom rozsahu, preto im vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Vo vzťahu medzi žalovaným v 3. rade a žalobcom súd konštatuje, že súd týmto stranám konania náhradu trov konania nepriznal, nakoľko žalobca bol neúspešný a žalovanému v 3. rade žiadne trovy konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.